

Progressief, Groen en Duurzaam

D66

voorne aan zee

Verkiezingsprogramma D66 Voorne aan Zee 2022—2026

Inhoud

1. Wonen en leven op Voorne aan Zee
2. Onderwijs en Jeugd
3. Klimaat en duurzaamheid
4. Economie
5. Zorg en Welzijn
6. Bestuur

Voorwoord Jan Paternotte

Geachte lezer,

Voor u ligt een programma met plannen en oplossingen om Voorne aan Zee een nóg mooiere gemeente te maken dan het nu in drieën al is. Als voormalig raadslid weet ik hoe belangrijk de gemeente is in het vormgeven van de straten, buurten en gemeenschappen waar wij ons thuis voelen.

De plannen in dit programma komen uit een sociaal-liberale traditie. D66 streeft naar volstrekte handhaving van geestelijke vrijheid en bevordering van de grootst mogelijke ontplooiing van ieders individualiteit op basis van gelijke kansen. Goed onderwijs, een betaalbare woning en een gezonde, schone leefomgeving zijn daarbij cruciaal.

U vindt plannen voor een Onderwijspact om alle kinderen in aanraking te laten komen met sport, cultuur, natuur en techniek. Plannen om de verduurzaming van de woningbouw te versnellen. Plannen om goed met boeren samen te werken voor de bescherming van kostbare natuur. Voorstellen om met schone energie onafhankelijk te worden van Poetin en de energierekening omlaag te brengen: waar sommigen partijen terugkrabbelen bij de bouw van windmolens, wil D66 de rug recht houden en zorgen dat mensen direct profiteren. En voorstellen om te investeren in sociale woningbouw: waar andere partijen met slechts 17 procent sociale huur akkoord gaan, blijven wij achter de ambitie van 30 procent staan.

Als we die plannen willen waarmaken, vraagt dat samenwerking en vertrouwen in elkaar—ook als het moeilijk wordt of we het inhoudelijk oneens zijn. Maar dat is geen gegeven. In uw gemeente kloppen nu ook extreme partijen aan de deuren van de raadszaal. Partijen die mensen tegen elkaar opzetten, die politiek zien als zero sum game. Beschadig de ander, dat is succes voor jezelf. Maar dat is niet zo. Dat is een race naar de bodem. Alleen als wij samenwerken wordt de mooiere gemeente die we voor ogen hebben realiteit.

Op 23 november is de keuze aan u.

Hartelijke groet, en veel leesplezier,
Jan Paternotte

Voorwoord Lies van der Pol

Deze verkiezingen gaan echt ergens over. Niet alleen heeft D66 een programma dat serieus aandacht besteed aan klimaat en natuur. We hebben een ook duidelijke visie over hoe we onze inwoners die het zwaar hebben niet in de steek laten en geven we veel aandacht aan onderwijs. Het is niet alleen voortvarend op papier, we hebben ook nieuwe enthousiaste actieve leden gevonden die met kennis aan de slag kunnen zoals duurzame ondernemers en professionals uit het onderwijs.

Deze campagne gaat veel over windmolens. Het gemakkelijkste is daar nu afstand van te nemen en te zeggen dat het allemaal heus niet hoeft. Maar D66 loopt niet van weg van haar verantwoordelijkheid. Ik heb drie jongens en zij zijn mijn lijntje naar de toekomst. Ik voel me verantwoordelijk om hier voor te staan zodat zij opgroeien in de wetenschap dat wij deden wat nodig was toen het nog kon. Dit betekent niet dat we niet moeten luisteren. Juist als het moeilijk wordt moet je met elkaar in gesprek blijven en zoeken naar oplossingen.

We weten dat veel mensen het nu moeilijk hebben. Inflatie en hoge energie rekeningen maken dat veel mensen zorgen hebben. Daarom is ook de zorg voor elkaar belangrijk. De regeldruk maakt (mantel)zorg zwaar en duur. We kunnen dit doorbreken door maatwerk te leveren waar mensen dat nodig hebben. Naast inwoners gaan staan en samen aan echte oplossingen werken.

In de tijd dat ik werkte als wethouder vond ik de kracht van de samenleving het mooist. Er zijn zo veel mensen die zich met elkaar inzetten voor onze samenleving. Ik zocht de samenwerking met natuurorganisaties om onderzoek te doen naar de natuur en ons te helpen met biodiversiteit in de wijken. Ik zocht de samenwerking op met ondernemers die zich zorgen maken over de kustverzanding samen met ons werken aan een plan om Voorne aan Zee aantrekkelijk te houden. Energiecoaches zijn onze eigen inwoners die andere inwoners helpen om energie te besparen. D66 zal ook in Voorne aan Zee de verbinding met de samenleving zoeken en hopen dat dit werkt om elkaar weer te vinden in echt ingewikkelde tijden.

Ik hoop dat u gaat stemmen op 23 november. Stem voor een mooier, groener en sociaal Voorne aan Zee!

Lies van der Pol
Lijsttrekker

1. Wonen en leven op Voorne aan Zee.

D66 wil o.a.:

- We bouwen sociaal en ontwikkelen groene duurzame wijken in een goede mix tussen jong en oud. Er is een groot tekort aan betaalbare woningen en willen een evenwichtige samenstelling in de wijken.
- We willen meer groen in de wijken en zorgen dat het leefbaar blijft bij extreme weersomstandigheden. Het worden wijken waar de auto te gast is, kinderen buiten spelen en burens elkaar ontmoeten.
- We versterken en beschermen het natura2000 gebied en werken samen met agrariërs en natuurorganisaties aan een duurzame toekomst voor de landbouw.

Wonen en leven in Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne wordt wonen en leven op Voorne gemeente Voorne aan Zee. Veel inwoners zeggen: “Woon je eenmaal op Voorne, dan willen de meesten nooit meer weg!” Wat is daarvoor nodig? Allereerst beschikbare woningen. D66 wil meer nieuwe gemeente Voorne aan Zee. Een fusie met uitdagingen en kansen. Wat gaan we daarmee doen?

Je woning en je woonomgeving zijn essentieel voor de inwoners. Is het voldoende groen en netjes onderhouden? Kunnen de kinderen lekker buiten spelen? Zijn er winkels, scholen en andere voorzieningen in de buurt? Kun je er lekker wandelen of fietsen? Voor inwoners van Voorne is dit belangrijk en daarom is het een essentiële gemeentelijke taak.

Woningen

Levensloopbestendige en betaalbare woningen. Dit bevordert de doorstroming van onze inwoners die groter of juist kleiner willen wonen. Als inwoners “op leeftijd” hun gezinshuis te groot vinden, moet er voldoende voorraad zijn voor kleinere woningen of appartementen. Hierdoor komen eengezinswoningen vrij, waardoor jonge mensen op Voorne kunnen blijven wonen.

Maar D66 wil meer. Nieuwe woningen moeten duurzaam en energieneutraal zijn en natuur inclusief en circulair gebouwd worden. Niet alles zomaar slopen, maar goed kijken naar kansen voor het herbestemmen van leegstaande gebouwen. Bouw appartementen voor jongeren en ouderen, zodat die op ons eiland kunnen blijven wonen. Maak afspraken met de woningcorporaties om uitvoerbare plannen te maken om de bestaande en verouderde woningen te isoleren en klaar te maken voor een tweede leven. Het

Woonbedrijf Westvoorne, vanaf 1 januari a.s. Woonbedrijf Voorne, werkt als gemeentelijk woonbedrijf aan de sociale woonopgave. Hierdoor kan de gemeente zelf investeren in goede woningen voor de inwoners van Voorne aan Zee. Het Woonbedrijf werkt samen met de gemeentelijke afdeling die gaat over schuldhulpverlening en sociale veiligheid. Als mensen hulp nodig hebben, kan dat veel sneller georganiseerd worden. Het tempo van verduurzamen bepaalt de gemeente zelf. De groep die het hardst een goed geïsoleerd en duurzaam huis nodig heeft, kan daardoor sneller geholpen worden.

Voorne aan Zee, een groene gemeente

De nieuwe gemeente moet sterker inzetten op het gebied van verduurzaming. Kijk eens naar Goeree-Overflakkee. Zij hebben ingezien dat verduurzaming geen bedreiging is, maar juist een kans! Een kans om te investeren in een groenere toekomst. Dat biedt allerlei voordelen, voor alle inwoners op ons eiland, zoals een lagere energierekening voor iedereen? Alle nieuwe huizen duurzaam. Aardgasvrije wijken. Of energieopslag in de wijken voor overtollige zonne-energie. Toekomstbestendige boeren en tuinders waar we trots op zijn en waar we graag hun producten van willen kopen. Toeristen, die ons mooie eiland willen bezoeken en daarmee economische kansen creëren. Meer groen in en om de wijken en dorpskernen.

D66 is een partij die meer natuur wil en natuur inclusieve kringlooplandbouw. D66 wil zich bekommeren over de toekomst van Voorne en over iedereen die hier zo graag wil blijven wonen.

Groene wijken en kernen

Voorne aan Zee heeft veel kleine kernen en diverse wijken. D66 heeft plannen voor de deze wijken en dorpskernen op het eiland. Perken, bomen, speeltuinen, bloemen, goed onderhouden stoepen en wegen maken onze wijken. Hoeveel ruimte is er voor kinderen en hoe hard kunnen de auto's rijden? Is het voornamelijk groen en fleurig of juist saai en grijs? Buiten spelen is heel belangrijk voor ontwikkeling van kinderen, die steeds meer thuis zitten achter hun schermen. Er moet buiten wel veilig, fijn en veel te ontdekken zijn. D66 wil dat in de kernen en wijken de auto te gast is. Het gedrag van het verkeer maakt dat kinderen thuis worden gehouden. Oudere kinderen moeten uitgedaagd worden om te sporten en te bewegen. Het is weer normaal om lekker vies te worden en met een schram op je knie thuis te komen. Meer buiten spelen gaat niet vanzelf. Want D66 pleit voor extra investeringen in wijken en groene speeltuinen, zodat het veiliger en vriendelijker wordt voor kinderen.

Zomers worden warmer en bomen kunnen dan voor schaduw en verkoeling zorgen, goed voor de gezondheid van mens en dier. D66 wil een klimaat-adaptieve inrichting en natuur-inclusief beheer

in de wijken. D66 kiest voor meer groen in de wijken en wil inheemse bomen, bloemen en planten. Deze doen het veel beter in extreme omstandigheden. Bomenlanen moeten meer divers zijn, zodat ziektes minder kans krijgen zich snel te verspreiden.

We zullen vaker hevige regenbuien krijgen. Goed afwateren en goed vasthouden van water is belangrijk. D66 wil beheer van de buitenruimte met oog voor natuur. De wijken en kernen worden hierdoor veel aantrekkelijker.

Inwoners in veel wijken maken zich zorgen over de leefbaarheid, die onder druk staat door o.a. eenzaamheid als gevolg van vergrijzing, te veel arbeidsmigranten in één woning, achterstallig onderhoud door woningstichtingen, achteruitgang van voorzieningen in de wijk. De leefbaarheid kan worden hersteld door in te zetten op gemengde wijken. Dat is investeren voor een langere termijn. Investeren in wat de wijk of dorpskern al heeft: basisscholen, verenigingen, voorzieningen. Dit is maatwerk, maar het kan, als de nieuwe gemeente goed luistert naar haar inwoners. Voor D66 zijn gemengde wijken cruciaal voor de leefbaarheid. Gemengd betekent: kansengelijkheid, zowel voor jongeren als voor inwoners met een achterstand, voor vitale voorzieningen, met behoud van vrije en groene buitengebieden. Dat is opgeteld heel veel, maar wel van vitaal belang om fijn wonen op Voorne aan Zee naar de toekomst toe mogelijk te maken.

Westvoorne en Brielle hebben momenteel een eigen buitendienst. Dit zijn experts die met veel aandacht werken aan hun eigen leefomgeving. Ze zijn praktisch en lossen problemen snel op. Deze kwaliteit wil D66 behouden. 'Voorne Putten Werkt' wordt ingezet, zodat mensen met afstand tot de arbeidsmarkt een mooie baan kunnen vervullen binnen de gemeente.

Natuur

Droogte en verzuring door stikstofbelasting hebben grote impact op de natuur. Dit uit zich in het dichtgroeien van duinvalleien, het woekeren van exoten en een grote afname van bijzondere bloemen en diersoorten. In droge periodes staan de poelen volledig droog en is er geen water meer voor amfibieën en zoogdieren.

D66 heeft zich hard gemaakt om het natuurnetwerk robuuster te maken. Dit resulteert in een aanvraag om een bufferzone te maken rondom het Voornes Duin. De natuur wordt hierdoor minder kwetsbaar voor droogte en stikstof. De oude kippenshuur bij de Tenellaplas wordt teruggegeven aan de natuur. D66 pleit voor passend beheer met zo min mogelijk machines, maar met schapen, paarden en ossen.

Landbouw en natuur moeten naast elkaar kunnen bestaan. Het is dan verstandig te investeren in meer natuur om beide een gezonde toekomst te bieden. Natuur helpt in de balans van schoon wa-

ter en biodiversiteit. Landbouwgronden zijn kraamkamers van weidevogels en kunnen CO2 opslaan in de bodem en stikstof afvangen met klaverrijke soorten.

De betrokkenheid van onze inwoners bij de natuur is groot. Vele vrijwilligers maken zich hard voor Voorne. De kennis bij deze vrijwilligers kan de gemeente inzetten. Een paar voorbeelden. De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afdeling Westvoorne helpt in het vormgeven van natuurgericht beheer. Er zijn natuurorganisaties die het onderwijs ondersteunen. Om reeën te beschermen werkt de gemeente samen met de beheerders het Waterschap en de lokale wildbeheer afdeling. D66 verbindt de kennis en inzet van deze natuurorganisaties met het werk in de gemeente.

De kust

Voorne aan Zee ligt aan een heerlijke, mooie kust. Inwoners en recreanten van buiten de gemeente genieten van de prachtige duingebieden en stranden. Veel recreanten komen hiernaar toe voor het badstrand en ontdekken dan de bijzondere natuurgebieden bij het badstrand. Op de kust mogen we trots zijn. De meest bijzondere plantensoorten zijn hier nog te vinden, sommige komen nergens anders meer voor. De reeën, wilde pony's en runderen maken het plaatje compleet. Het kustgebied heeft ook een belangrijke economische waarde. Jaarlijks wordt er 290 miljoen besteed in de toeristische sector en biedt het toerisme banen aan bijna 3000 mensen.

De kust is in beweging

Iedereen die regelmatig langs de kust van Voorne aan Zee wandelt, kan het zien. De kust is aan het verzanden. Uit onderzoek blijkt dat, als we niets doen, in 2030 de kust bijna tot aan de kop van Goeree-Overflakkee volledig verzand zal zijn.

De afgelopen jaren is er op initiatief van Westvoorne een coalitie gevormd om dit probleem samen aan te pakken. De coalitie bestond uit de Provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat, natuurorganisaties, het waterschap, de gemeenten op Voorne Putten en Goeree-Overflakkee en het Havenbedrijf Rotterdam. Onderzocht is hoe de kust verzandt, hoe de toekomst eruit zou kunnen zien en welke aanpak daarbij nodig is.

De coalitie bestond naast Westvoorne uit de Provincie, Rijkswaterstaat, ondernemers, natuurorganisaties, het waterschap en de buurgemeenten. Onderzocht is hoe de kust verzandt en hoe de toekomst eruit zou kunnen zien en welke aanpak daarbij nodig is.

D66 wil in de toekomst een mooi badstrand behouden en zich inzetten voor de natuur van de kust. Hiervoor komen de recreanten naar Voorne aan Zee en willen mensen hier graag wonen. Om dit te

bereiken wil D66 samen met recreatieondernemers, natuurorganisaties en andere overheden een plan voor de toekomst van onze kust maken.

In dit plan komen belangen van recreatie, kustverdediging, waterkwaliteit en natuur samen. Om dit uit te kunnen voeren, is het nodig om intensief samen te werken met het Rijk. Want dit probleem kan en hoeft Voorne aan Zee niet alleen op te lossen.

Dit gaat over de lange termijn. Op de korte termijn wil D66 investeren in de kwaliteiten van het badstrand van Rockanje door het centrumgebied aantrekkelijker te maken voor inwoners en toeristen: een mooi en gezellig dorpsplein in het centrum van de badplaats en een aantrekkelijke route van het centrum naar het strand. D66 zet zich voortdurend in om met ondernemers aan te slag om de recreatieve sector een nieuwe impuls te geven.

Sport, recreatie en cultuur

Sport, recreatie en cultuur zijn de lijm van onze samenleving. D66 wil dat mensen zich kunnen ontwikkelen. Als individu, maar ook als onderdeel van de samenleving. Mensen ontwikkelen zich ook na school- en werktijd. Eén van de manieren waarop de gemeente daar een positieve bijdrage aan kan leveren, is door ervoor te zorgen dat iedereen kan sporten en bewegen.

Evenementen en festivals zijn gezichtsbepalend voor gemeenten en geven de sfeer in de gemeenten weer. Denk eens aan de 1 april Viering in Brielle, de Wielerronde van Oostvoorne en de Vestingdagen in Hellevoetsluis. Dit soort evenementen maken een gemeente aantrekkelijk om in te wonen, werken en ondernemen of als toerist te bezoeken. Onze historische binnensteden trekken vaak van ver mensen aan.

Sport

Sporten is gezond: het voorkomt dat mensen ziek worden en verhoogt hun welzijn. Daarbij geldt: jong geleerd is oud gedaan. Bovendien komen mensen met verschillende achtergronden en van alle leeftijden met elkaar in contact op het sportveld en in het park. Sport en beweging voorkomt een tweedeling: het brengt mensen bij elkaar en zorgt voor gelijke (ontwikkel)kansen.

D66 vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen met een sportclub van zijn of haar keuze. Op de verschillende verenigingen zijn daar vaak al voldoende mogelijkheden voor. Dit moet ook toegankelijk zijn voor mensen, zeker jongeren, die het niet breed hebben. Voor de jeugd willen wij een sportpas introduceren. Daarmee kun je tegen een laag instap-tarief bij sportclubs aan de slag. Met de verschillende sportverenigingen maken we daarover afspraken om de toegang voor nieuwe leden te promoten. Een club kan een lidmaatschap aanbieden voor een lager bedrag dan standaard. De ge-

meente legt de rest bij. Het initiatief kan ook van de vereniging komen, daarmee weten we zeker dat het breed gedragen wordt en is de kans op succes groot.

D66 wil actief sportverenigingen steunen. Dat kan financieel of door het wegnemen van obstakels. D66 zoekt de dialoog met de verschillende clubs, omdat er vaak per sport of per gebied andere onderwerpen van belang zijn. De uitgangspunten van D66 zijn hierbij: iedereen kan meedoen, veel mensen hebben er profijt van.

Goede initiatieven zijn bijvoorbeeld open dagen van sportclubs, waarbij iedereen kennis kan maken met de sport van die vereniging. Ook de scholen kunnen een dag(deel) op bezoek gaan bij zo'n sportclub. Daar worden leerlingen enthousiast gemaakt om mee te doen en lid te worden. Stichting Push organiseert de mogelijkheid dat kinderen bij diverse verenigingen proeflessen kunnen volgen om zo een betere keus te kunnen maken, welke sport het beste voor hen past. Dit juichen wij toe.

Recreatie

Het belang van recreatie in de nieuwe gemeente Voorne aan Zee is de meesten van ons duidelijk. Inwoners, maar ook mensen van ver daarbuiten zijn in hun vrije tijd graag hier te vinden. Fiets- en wandelpaden door Voornes Duin, het landelijke agrarische gebied en de schitterende dorpskernen moeten onderhouden worden en daar waar nodig verbeterd. D66 streeft ernaar om op alle locaties de Blauwe vlag te verkrijgen, het symbool voor schoon water en milieubeleid. Dit geldt voor de kust en alle binnenwateren. De waterrecreatie is belangrijk voor ondernemend en recreërend Voorne aan Zee. De Nederlandse delta is bekroond met een Quality Coast Award. Diverse gebieden hebben een Natura 2000 status. D66 vindt het belangrijk dat we zorgvuldig met de natuur omgaan.

Een breed toeristisch aanbod van activiteiten die goed op elkaar afgestemd zijn, klinkt eenvoudig maar kost toewijding en inspanning. Toeristisch Ondernemers Platvorm (TOP) Voorne-Putten is een goed initiatief. Het is een schakel tussen ondernemers, overheid en andere belanghebbenden in onze regio. Het is een goede gesprekspartner om ideeën en visies met elkaar te bespreken en uit te voeren.

Cultuur

De bezoeken aan musea, voorstellingen en muziekfestivals zorgen voor een stukje “extra” in ons leven waar we naar uitkijken. Omdat Voorne aan Zee diverse kernen over een groot oppervlak heeft, is het belangrijk dat lokale evenementen blijven bestaan. Er zijn veel plaatselijke tradities waar mensen waarde aan hechten. Muziek- en toneelverenigingen zorgen voor een saamhorigheidsgevoel en verbinden mensen binnen de eigen woonkern. Buurthuizen en plaatselijke multifunctionele centra moeten mede hiervoor in ere gehouden worden.

2. Onderwijs en jeugd.

D66 wil o.a. dat.:

er een Onderwijs Pact met de scholen, de gemeente en de lokale verenigingen wordt gesloten om een divers aanbod te bieden op het gebied van sport, cultuur, natuur en techniek, iedere school een “Gezonde School” is met veel groen op de pleinen en watertappunten, ieder kind een passende vorm van onderwijs krijgt, zodat kinderen met een extra zorgvraag hier onderwijs kunnen krijgen, leraren voorrang krijgen op een huurwoning.

D66 wil dat iedereen in Voorne aan Zee het beste uit zichzelf kan halen. Het moet altijd mogelijk zijn om je talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen. Het fundament hiervoor is goed, veelzijdig, basis- en voortgezet onderwijs in een inspirerende leeromgeving.

Als D66 Voorne aan Zee wensen wij voor de jongeren dat zij veel ontdekken en plezier met elkaar kunnen maken. Wij gaan ervoor zorgen dat er voor de hele jeugd voldoende uitdaging is om zich te ontwikkelen. Een plezierige jeugd met voldoende uitdagingen, kansen en mogelijkheden om te studeren. D66 wil dat zij zich kunnen vestigen in de nieuwe gemeente Voorne aan Zee.

Onderwijs staat centraal

Scholen moeten het middelpunt zijn van de wijk of de kleine kern. D66 maakt zich sterk voor nauwe samenwerking tussen kinderopvang en basisonderwijs en is voorstander van Kindcentra, zoals die eerder ontwikkeld zijn in Hellevoetsluis, Rockanje en Brielle. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich naast het onderwijs verder kunnen ontwikkelen op het gebied van sport, cultuur, techniek en natuur. Dat willen we realiseren door samenwerkingen tussen scholen en door ondersteuning van zorginstellingen, voor- en naschoolse opvang, sport- en cultuurinstellingen en welzijnswerk te stimuleren. Dit komt de ontwikkeling van het kind ten goede. Het geeft de school de mogelijkheid om de ontmoetingsplaats te worden in de wijk of kern niet alleen voor schoolgaande kinderen, maar ook volwassenen. D66 ziet dat met jong meedoen in de maatschappij, door veel te doen en te ontdekken, later een positieve rol zal spelen in de ontwikkeling. D66 Voorne aan Zee ondersteunt initiatieven om met dit soort programma's aan de slag te gaan. Dit is een investering in de toekomst. Daarvoor wil D66 subsidie beschikbaar stellen.

Passend onderwijs

Iedereen verdient een passende vorm van onderwijs. Helaas komt het nog steeds voor dat sommige jongeren geen aansluiting vinden in het onderwijssysteem. D66 wil scholen de ruimte en capaciteit geven om dit samen met jeugdhulpverlening, ambulante begeleiders, de gemeente en eventuele andere partijen op te pakken. Het kind is hierdoor sneller geholpen. In de toekomst zorgt dit voor lagere zorgkosten. Het zou mooi zijn als passend en regulier onderwijs in hetzelfde gebouw of in elkaars nabijheid gevestigd zijn.

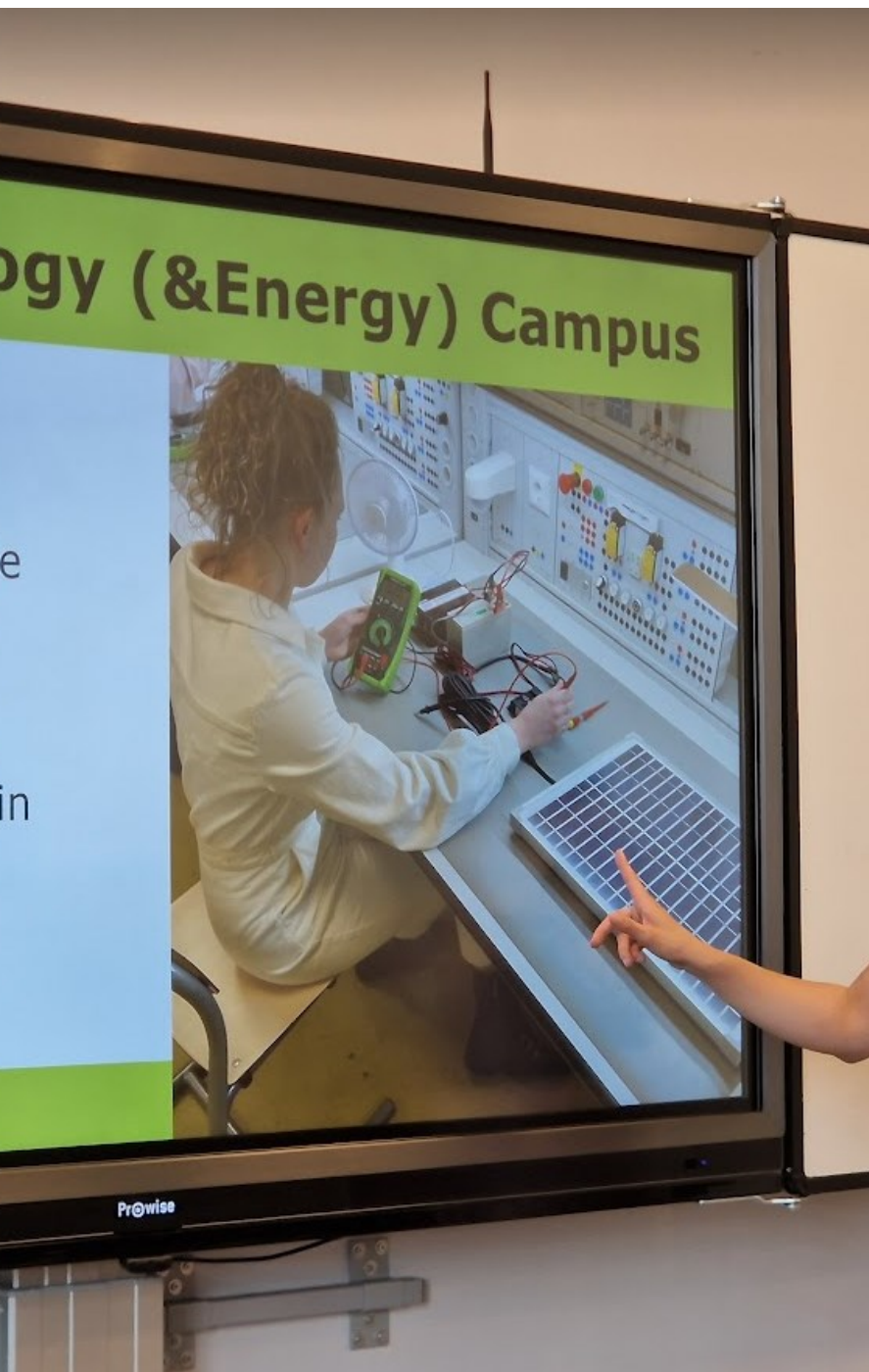
D66 wil voor jongeren kwalitatief goed onderwijs, voldoende gelegenheid om te sporten en in aanraking te komen met kunst en cultuur. D66 vindt het ook belangrijk om jongeren het belang van een gezonde levensstijl mee te geven. Elke school hoort een 'Gezonde School' te zijn. Daar hoort een goede ventilatie bij. Maar ook groene speelplaatsen. Iedere basisschool zou een "schooltuin" moeten hebben, waarin bloemen en groenten gekweekt worden. D66 wil graag met de onderwijsinstellingen in gesprek over de realisatie van schooltuinen. Voorne aan Zee moet het aantal openbare watertappunten uitbreiden, te beginnen bij alle speelgelegenheden en schoolgebouwen.

Jeugd en democratie

Het is goed voor de gemeente als jongeren zich verbonden voelen met hun regio. D66 vindt het belangrijk om te luisteren naar de behoeften van jongeren en hen goed te betrekken bij besluitvorming binnen de gemeente. Scholen kunnen een goede verbinding zijn tussen de gemeente en de jongeren. Lessen in goed burgerschap kunnen met behulp van bijvoorbeeld raadsleden of wethouders gegeven worden. Wat is er leuker voor bijvoorbeeld een burgemeester om de werking van de democratie uit te leggen. Benoem een jeugdburgemeester en installeer een jeugdraad.

Talent

D66 wil het talent van Voorne aan Zee graag voor het eiland behouden. De brug tussen arbeidsmarkt en het onderwijs moet versterkt: een betere match tussen het onderwijsaanbod en de vraag naar specifieke vacatures. Het versterken van de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt verdient een flinke impuls. Samen met onderwijsinstellingen en bedrijfsleven wil D66 het onderwijsaanbod, maar ook kwalitatief goede stageplekken in Voorne aan Zee vergroten. Een campus voor MBO en HBO met opleidingen binnen het Toerisme & Recreatie, Groen & Agrarisch, Transport & Logistiek, Procestechniek & Onderhoud en ICT & Technologie zou heel goed passen.

Lerarentekort

Het lerarentekort moet goed aangepakt. D66 wil daarom leraren die in Voorne aan Zee werken of willen werken, voorrang geven bij het verkrijgen van een huurwoning. Bijvoorbeeld door gebouwen van de gemeente, zoals oude schoolgebouwen, te hergebruiken als woonruimte. Zo wordt het gemakkelijker om voor Voorne aan Zee te kiezen. D66 ondersteunt trajecten voor het opleiden van leerkrachten in- en voor Voorne aan Zee zoals EduMare dit doet en wil met onderwijsinstellingen in gesprek of er meer van dit soort trajecten mogelijk zijn.

Leren en ontwikkelen stopt nooit

Ook na het reguliere onderwijs moeten mensen zich kunnen blijven ontwikkelen. D66 maakt zich sterk voor een Leven Lang Leren, maar ook Leven Lang Ontwikkelen. Dit zou heel mooi georganiseerd kunnen worden in de bestaande schoolgebouwen.

3. Klimaat en duurzaamheid

D66 wil o.a.:

- We versnellen de verduurzaming van de woningbouw en gaan energiearmoede tegen door de sociale woningbouw met voorrang te verduurzamen.
- We ontwikkelen in samenwerking met inwoners en ondernemers de duurzame energieprojecten waar ook de opbrengsten terugvloeien naar onze inwoners. Het doel blijft energie neutraal 2040
- We investeren in ontwikkelprogramma's voor de arbeidsmarkt voor de energie transitie.

D66 streeft naar een duurzame en harmonieuze samenleving. Wij zijn solidair met en verantwoordelijk voor toekomstige generaties en willen dat ook de kleinkinderen van onze kleinkinderen van vrijheid kunnen genieten en zich kunnen ontplooien zoals we zelf graag willen. De duurzame 'kwaliteit van leven' waarbinnen ieder individu de vrijheid heeft om naar eigen inzicht te leven staat onder druk. Warmterecords worden aan de lopende band gebroken en regenbuien worden extremer. D66 is ervan overtuigd dat de transitie naar een duurzame samenleving juist economische kansen biedt. Het schoner, groener en gezonder maken van onze maatschappij is de nieuwe economische motor. Denk aan de installateur die een huis isoleert, de fabrikant van zonnepanelen of windmolens, of de innovator die van versleten visnetten tapijten maakt. D66 wil hiermee aan de slag door te investeren in de arbeidsmarkt.

Opwarming en duurzaamheid

De aarde warmt op en de gevolgen zijn groot. De hitte en de overstromingen van deze zomer zijn nog niets bij wat wordt voorspeld als de wereld zich niet weet te beperken tot maximaal 1,5 graad temperatuurstijging. Als iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt, dan is de positieve impact

enorm. De gemeente heeft een belangrijke regierol in de energietransitie. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie door bijvoorbeeld haar eigen gebouwen energieneutraal te maken. De gemeente is medeverantwoordelijk voor het aardgasloos maken van woningen en gebouwen en heeft een belangrijke rol bij het inpassen van duurzame energie. Daarnaast ziet de gemeente toe op de verduurzaming van het bedrijfsleven door verduurzaming op te nemen in het vergunningenbeleid.

Inwoners

Veel mensen vragen zich af hoe ze hun leven duurzaam kunnen inrichten. Koop ik nieuwe spullen of kijk ik naar tweedehands? Maar is tweedehands niet duurder in gebruik? Eten we iedere dag vlees of steeds meer vegetarisch? Ga ik elektrisch rijden? Is een deelauto bereikbaar? Is mijn tuin een fijne plek voor vogels en bijen? Loopt het water weg bij hoosbuien of is het beter wanneer we dit water juist bufferen en vertraagd afvoeren naar rivieren om de verdroging tegen te gaan? Deze vragen worden steeds actueler. De gemeente kan helpen in de zoektocht en het maken van keuzes. Voorbeelden: ondernemers ondersteunen in lokaal geteeld voedsel, advies van natuurorganisaties over je tuin, het faciliteren van deelauto's.

Onze inwoners zijn volop bezig met het verduurzamen van hun woning. Steeds meer mensen plaatsen zonnepanelen en isoleren hun huis. D66 heeft zich hard gemaakt voor een degelijke aanpak in de overstap naar aardgasloos verwarmen, een ingewikkeld vraagstuk. De diversiteit aan woningen in onze regio is groot. De oplossingen zijn daardoor divers. Door de oplopende energieprijzen is de urgentie pijnlijk duidelijk geworden. Voorne aan Zee heeft een overschot aan warmte tot haar beschikking. Door slim gebruik te maken van de restwarmte, zoals die van de geothermie van de tuinders, industrie en de waterzuivering, kunnen we stappen maken. De inwoners staan hierbij centraal en niet de energiebedrijven.

D66 zal zich op provinciaal en landelijk niveau inzetten om, naast het verbeteren van de isolatiewaarde van woningen, restwarmte-netten in onze regio op te zetten.

D66 wil energie-armoede tegengaan door inwoners laagdrempelig te helpen aan een lage energierekening. Energie-fixers en extra stimuleringsubsidies voor inwoners met lagere inkomens worden ingezet. Het woonbedrijf en de energiecorporaties moeten keihard aan de slag om versneld woningen te isoleren en te voorzien van gasloze warmtevoorziening. Kosten kunnen over een lange periode worden afgeschreven, zodat dit niet drukt op de maandlasten.

Bedrijfsleven

Het bedrijfsleven staat klaar om te verduurzamen en voelt de noodzaak om te handelen. Er is een enorm potentieel om energie te besparen. De regelgeving stuurt hierop aan. Maar dit gaat niet voor

iedereen even gemakkelijk. Ondernemers kunnen hierbij door de gemeente geholpen worden. Het begint bij één loket voor het bedrijfsleven, waar de ondernemer terecht kan voor advies en voor hulp bij subsidies.

Er kan meer. Bedrijventerreinen gaan functioneren als lokale energiecentrales door alle geschikte daken te benutten voor energieopwekking, zowel voor warmte als voor elektrische energie. Slimme lokale netwerken in combinatie met opslag zorgen ervoor dat het netwerk zo min mogelijk belast wordt. Dit kan en vraagt verregaande samenwerking tussen de gemeente en het bedrijfsleven. We kampen met een enorme vraag naar goed personeel dat dit uit kan voeren. D66 pleit voor een werkleerlijn die ondersteund wordt door lokale ondernemers in de installatie- en bouwsector en het onderwijs. De leerlingen en studenten worden voorbereid op deze transitie. Door de vergrijzing is er een grote groep gepensioneerde mensen die graag wil helpen door hun kennis over te dragen aan de nieuwe generatie.

Het Fieldlab in Westvoorne (www.fieldlabwestvoorne.nl) wordt steeds meer ingezet om voor de nieuwe gemeente een proeftuin te worden van slimme technieken voor energie-opwek en -opslag, circulair bouwen en klimaatadaptatie. Ambitieuze ondernemers vinden het Fieldlab een geweldige plek om te innoveren. De lijnen met de gemeente zijn kort en er wordt snel geschakeld om innovaties te testen en toe te passen.

De landbouw op Voorne is een ondernemerschap dat D66 apart wil belichten. Stikstof is een groot probleem, ook voor Voornes Duin, een uniek natuurgebied in Europa. De duinvaleien groeien dicht. Onderzoekers meten een daling in het aantal soorten van soms wel 10%. Maar de neerslag van stikstofverbindingen in Voorne aan Zee komt voor bijna 90 procent niet uit Voorne! Een klein deel (4%) komt van onze lokale landbouw, zo'n 155 bedrijven. De landbouw op Voorne aan Zee kunnen we niet vergelijken met de intensieve veeteelt en landbouw die op diverse plekken in Nederland voor problemen zorgt voor de Natura 2000 gebieden.

In de transitie naar een gezonde bodem, herstel van de bodem in Voornes Duin en opslag van CO2 zal de landbouw juist een groot onderdeel van de oplossing zijn. D66 steunt de boeren op Voorne die inzien dat zij een sleutelrol vervullen in de route naar een beter klimaat en versterking van natuur in het open landschap. Voor deze boeren en tuinders is op Voorne beslist perspectief. In landen om ons heen (Denemarken, Duitsland, Oostenrijk) is meer dan 20% van de landbouwgrond al biologisch. Daar worden geen bestrijdingsmiddelen en kunstmatige meststoffen gebruikt. In Nederland is dat slechts 4%. Hier liggen het perspectief en de uitdaging.

Het gaat niet vanzelf. Dat laten de protesten van de boeren in Nederland duidelijk zien. D66 wil de zorgen van de landbouwsector niet bagatelliseren. De inzet van D66 is om de transitie mogelijkheid te maken. Door perspectief te bieden en investeringskracht bij de provincie te borgen kan er een

eerlijke en goede boterham verdiend worden. De Nederlandse landbouwsector is kennisintensief en concurreert op wereldschaal. Die kennis zal ook nodig zijn om de landbouwsector op Voorne toekomstbestendig te maken. D66 pleit daarom voor landbouwcoaches. Die zijn een volwaardig gesprekspartner voor de 155 landbouwondernemers. Deze coaches maken maatwerkoplossingen mogelijk en ontzorgen de ondernemer.

Dit alles zorgt voor een duurzame landbouw, een prachtig landschap, herstel van de natuur en een gezonde toekomst van de sector.

Innovatie

Innovatie is van groot belang voor de energietransitie. Er moet steeds meer geïnnoveerd worden om energie en warmte rendabel op te slaan. Koelte wordt een vraagstuk in warme zomers. Het isoleren van huizen zal kosteneffectief en milieuvriendelijk worden.

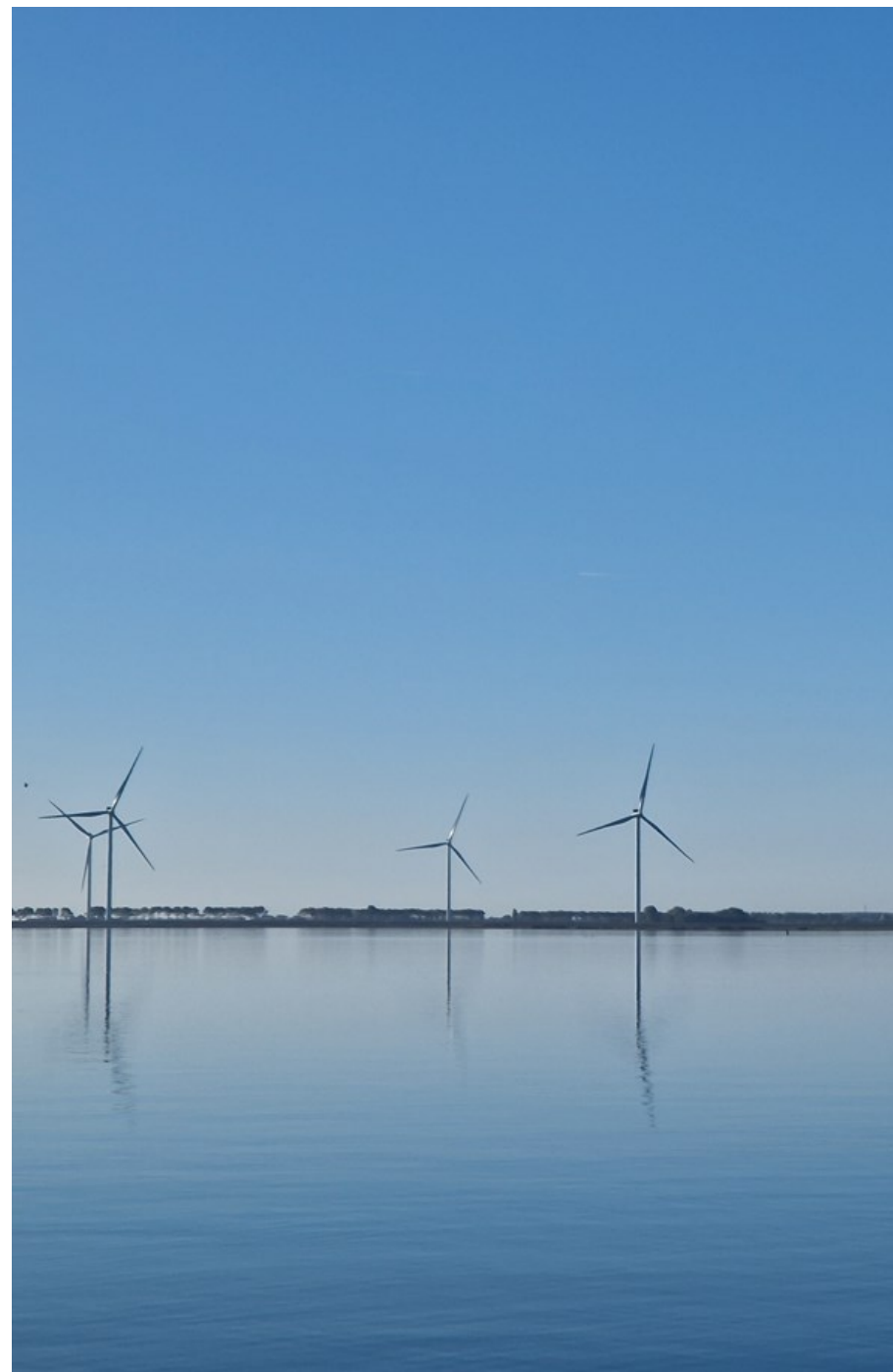
De gemeente stimuleert innovatie in het Fieldlab en helpt de arbeidsmarkt door de STC- campus verder uit te breiden. Hierdoor wordt de arbeidsmarkt verstevigd om innovatie en de energietransitie mogelijk te maken. De gemeente gaat actief op zoek naar innovatieve oplossingen voor haar eigen gebouwen en de openbare ruimte.

Circulaire economie

In 2030 moet 50% van de materialen die we benutten circulair zijn. Daar is nu te weinig aandacht voor. Circulariteit heeft wel grote impact op de maatschappij. Om de transitie naar een circulaire economie te versnellen wil D66 dat de gemeente ervoor zorgt, dat er zo weinig mogelijk restafval in de verbrandingsoven verdwijnt. Duurzaam inkopen ondersteunt de circulaire economie. Gemeenten geven jaarlijks voor €60 miljard uit aan inkoop. D66 wil dat dit enorme bedrag ten goede komt aan ondernemers die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan. De inkoopafdeling van Voorne aan Zee wordt getraind om hier een slag in te maken. Bedrijven krijgen workshops aangeboden om oplossingen te vinden voor grondstofvraagstukken. In samenwerking met DCMR wordt een systeem opgezet zodat de restroom van het ene bedrijf een grondstof voor een ander bedrijf kan worden.

De gemeente heeft een grote impact op circulair bouwen. D66 wil een materialen-hub waar vrijkomende materialen worden uitgewisseld. Er worden eisen gesteld aan het gebruik van circulaire materialen in bouwprojecten. Agrariërs worden gestimuleerd om in te zetten op het verbouwen van duurzame bouwmaterialen.

Steeds meer mensen vinden hun weg naar de kringloopwinkel. Hier wordt lokaal ingezet op hergebruik en krijgen spullen een tweede leven. D66 wil de kringloopwinkels ondersteunen en helpen

uitbreiden tot circulaire ambachtscentra zodat er steeds minder weggegooid wordt. Dit kan in samenwerking met 'Voorne Putten werkt'.

Klimaatadaptatie

Voorne aan Zee heeft een kwetsbare ligging. De duinen en dijken beschermen ons voor water vanaf zee of vanaf de rivieren. D66 maakte zich in de afgelopen jaren met succes hard voor het versterken van het natuurgebied. Er wordt een natuurlijke klimaatbuffer aangelegd. Het gebied wordt daarvoor minder kwetsbaar in droge en natte periodes.

Door het planten van meer bomen en het land anders te gebruiken, ontstaat er meer ruimte voor CO2 opslag.

D66 wil meer bomen en groen in de wijken. Hierdoor wordt het koeler in de warme zomers en lukt het de bodem beter om water via de grond af te voeren.

De inwoners kunnen zelf ook hun steentje bijdragen. De groene en diverse inrichting van hun tuinen of het aanleggen van groene daken zijn mooie voorbeelden

Landschap

Voorne aan Zee is een prachtige gemeente met een geweldig divers landschap. D66 koestert dit landschap en is voorzichtig met het inpassen van duurzame energie. Voorne aan Zee heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn door energie te besparen en energie duurzaam op te wekken. D66 wil bedrijven en inwoners stimuleren om zoveel mogelijk hun dak te voorzien van zonnepanelen. Er zijn drie locaties met ieder 2 windturbines voor windenergie aangegeven. Die zetten we in om zoveel mogelijk windenergie op te wekken. Daarnaast is er ruimte nodig voor opwekking van zonne-energie. D66 wil de ruimte op de waterbassins en lastig te beheren percelen tussen de kassen inzetten. D66 wil dit samen met onze inwoners vormgeven. D66 wil locaties onderzoeken waar dubbel ruimtegebruik mogelijk is en waar rekening wordt gehouden met biodiversiteit. Alle energieprojecten worden samen met een energiecorporatie gerealiseerd, zodat inwoners financieel kunnen mee participeren.

4. Economie

D66 wil o.a. dat:

- We werken samen met het bedrijfsleven en onderwijs aan een goede aansluiting tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs. Zodat we de jeugd klaarstomen voor de uitdagingen van deze tijd zoals de energietransitie en in de grote zorgvragen.
- De gemeente moet uitblinken in de dienstverlening richting het bedrijfsleven. Korte lijnen en snel en adequaat handelen versterken het vestigingsklimaat.
- We werken aan een duurzame en innovatieve economie. We bevorderen innovatieve pilots en zijn een innovatieve opdrachtgever.

Eén gemeente op Voorne, dat is wat ondernemers al jarenlang willen. Eén gemeente met één aanpak om de economie te stimuleren, een duurzame economie.

Als 'service-eiland' levert Voorne onmisbare diensten en arbeidspotentieel aan het Haven Industrie Complex (HIC) van Rotterdam. Het veelkleurige natuur- en vrijetijdsaanbod biedt een aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat aan bewoners en haar bezoekers.

We gaan de dienstverlening verbeteren, we zetten in op betere verbindingen op het eiland en met de stad Rotterdam en we stimuleren de samenwerking tussen onderwijs en het bedrijfsleven om mensen de mogelijkheid te bieden zich een leven lang te ontwikkelen en om de jeugd te binden en te boeien om te blijven werken in deze regio. Daarbij stimuleren we innovatief ondernemen.

Ondernemerschap

D66 wil dat het voor bedrijven en instellingen aantrekkelijk is om zich op Voorne aan Zee te vestigen en dat ondernemers er kunnen starten en groeien. In het leven van mensen is werk erg belangrijk. Werk biedt mensen de kans zich te ontplooiën, leidt tot zelfredzaamheid en draagt bij aan geluk en tevredenheid. Er is echter een schaarste aan personeel. De pijlers van een sterke lokale economie op Voorne zijn ondernemerschap, innovatie en werkgelegenheid. Op Voorne moet men zich kunnen ontwikkelen, kunnen werken en kunnen wonen. D66 wil dat Voorne aan Zee ruimte geeft aan particulier initiatief en ondernemerschap. Ideeën voor handel en bedrijvigheid moeten gestimuleerd en beloond worden.

Het MKB is de motor van banen en innovatie en is belangrijk voor de groei van de lokale economie. Ondernemers ervaren grote regeldruk. Juist nu met het vormen van die ene gemeente Voorne aan Zee bren-

gen we daar verbetering in. Verbeteren met meer vertrouwen en een dienstbare overheid. De regels om te starten of uit te breiden gaat D66 eenvoudig, begrijpelijk en uitvoerbaar maken. Startende en duurzame ondernemers krijgen extra steun. D66 omarmt de 'rode loper aanpak' voor ondernemers.

Bereikbaarheid

Voor een goede lokale economie is de bereikbaarheid van Voorne aan Zee van belang. De Maasdelatunnel (Blankenburgtunnel was de werknaam) en de verbreding van de N57 zijn straks grote stappen voorwaarts en bieden kansen voor het stimuleren van economische ontwikkeling op het eiland. Veel inwoners hebben hun werkkring in steden als Rotterdam en Den Haag en in het haven- en industriegebied van Rijnmond. Elke dag beweegt zich een grote verkeersstroom vanaf het eiland en terug. Falende techniek, open sluizen of bruggen, last minute planning, wegrenovaties en ongelukken verstoren dit kwetsbare ontsluitingssysteem voortdurend. D66 Voorne aan Zee pleit voor een proactieve integrale benadering van de ontsluitingsproblematiek in samenspraak met Rijkswaterstaat, Provincie, MRDH en Veiligheidsregio Rotterdam. Strategisch overleg, tijdige slimme planning van wegwerkzaamheden en brugonderhoud zijn essentieel.

Het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer moet de druk op wegen verminderen. Helaas staat het OV onder druk, in de coronaperiode waren er veel minder reizigers en de bezettingsgraad van het OV heeft zich nog niet hersteld.

Voorne is een groengebied, omgeven door water. D66 Voorne is sterk voorstander van verder onderzoek naar de mogelijkheden van efficiënt en snel openbaar vervoer van Voorne over het water. D66 wil dat fietsroutes verder worden uitgewerkt. De onderlinge kernen zijn dan beter met elkaar verbonden. Het wordt aantrekkelijker om naar Rotterdam en de havens te fietsen. Sinds de coronaperiode werken veel mensen deels thuis. In wijken zet D66 in op elektrische deelauto's. Er ontstaat minder parkeerdruk en auto's 'worden effectiever gebruikt.

D66 zet zich sterk in voor goed vervoer op Voorne met veel aandacht voor de verschillende kernen. De buurtbus en doelgroepenvervoer blijven daarnaast belangrijk voor specifieke doelgroepen.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Het wordt steeds belangrijker dat het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen met elkaar samenwerken om elkaar te versterken. Door een betere aansluiting van MKB bij regionale onderwijsinstellingen en kennisclusters en het slimmer aanboren en binnenhalen van gelden wordt de MKB-innovatiemotor aangejaagd. Innovatie ontstaat op plekken waar mensen vanuit ieders eigen expertise samenwerken aan innovatieve oplossingen voor klanten. Arbeid wordt schaarser. Dat is in een gemeente die verder van de Randstad af ligt een uitdaging. Er zijn grote transitie gaande, denk daarbij aan bijvoorbeeld de energietransitie of de transitie naar duurzaam bouwen. Deze vragen om bij- en omscholing van de bestaande werknemers. Het STC werkt intensief samen met het bedrijfsleven om mensen bij te scholen voor de energietransitie in de haven. Dit is ook nodig in de bouw, agrarische sector en in de zorg. Het versterken van leerwerktrajecten en het stimuleren van boeiende stageplekken bij het lokale bedrijfsleven is belangrijk om jonge mensen aan de regio te binden. Het stimuleren van innovatie maakt het interessant voor jonge mensen om op Voorne te blijven. De overheid moet vooruitstrevende, vernieuwende bouwprojecten stimuleren. Zorginstellingen moeten nadenken over nieuwe sociale concepten om bijvoorbeeld ouderen uit de eenzaamheid helpen. Door vernieuwende concepten te stimuleren wordt voor de werknemers een interessant werkklimaat gecreëerd en plukken onze inwoners de vruchten van de voortvarende aanpak.

5. Zorg en welzijn

D66 wil o.a.:

- een inclusieve samenleving, voor alle generaties van jong tot oud, waarin iedereen aan de slag kan met arbeid, sociale arbeid en vrijwilligerswerk,
- een rijke schooldag voor elk kind,
- het onderwijs inrichten volgens Zweeds model, met een gezonde lunch, misschien ook ontbijt, op school. Etenswaar wordt geleverd door de kassen in de regio,
- dat zorg en ondersteuning het liefst in de omgeving georganiseerd wordt waar de zorgvrager het liefste is,
- dat het verenigingsleven de verbindende factor in de samenleving is,
- dat aangeboden zorg maatwerk is,
dat niemand eenzaam hoeft te zijn,

dat de aangeboden zorg integraal is: één gezin, één plan, één regisseur.

Sociaal Domein

Laat iedereen vrij, maar niemand vallen. Deze D66 slogan is zeker ook van toepassing op het Sociaal Domein, de verzamelnaam voor taken en uitvoering rond werk, participatie en zelfredzaamheid, zorg en jeugd, de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning), de Participatiewet, Jeugdwet en Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Vanaf 2015 heeft het rijk het Sociaal Domein over de schutting van de gemeenten gegooid. Helaas met de taak het voor minder geld te organiseren. Men dacht dat het organiseren van hulp dichtbij goedkoper was. Het tegendeel is gebleken. Meer en meer gemeenten kunnen de zorghulp niet rond krijgen met het geld wat ze ervoor krijgen. Met de Vereniging Nederlandse Gemeenten zijn deze zorgen neergelegd in Den Haag. Dit heeft geleid naar incidenteel geld voor 2021 en 2022. Maar er is structureel geld nodig!

Er zijn uit noodzaak allerlei samenwerkingsverbanden tussen gemeenten ontstaan. Daar kunnen we nog veel aan verbeteren. We zien dat bijvoorbeeld in de Jeugdzorg Rijnmond wel meer structuur is ontstaan.

In het Sociaal Domein stimuleren we actieve zelfredzaamheid en samenredzaamheid van bewoners onderling. Zij worden echter geconfronteerd met een brij aan regels. Deze regels gaan niet uit van het vertrouwen in de inwoners. D66 wil een vereenvoudiging van deze regels, zodat iedereen ze kan gebruiken. D66 wil een inclusieve samenleving, voor alle generaties van jong tot oud, waarin iedereen aan de slag kan met arbeid, sociale arbeid en vrijwilligerswerk. De gemeente moet in haar personeelsbeleid hierin een goed voorbeeld geven.

Het uitgangspunt voor D66 Voorne is: ieder die zorg nodig heeft, krijgt zorg. We steunen daarbij de integrale aanpak: één gezin, één plan, één regisseur. Mensen zijn zoveel mogelijk betrokken bij hun eigen ondersteuningsplan. Laat iedereen vrij, maar niemand vallen. Hoe vrij ben je, als je gezondheid je in de steek laat, of als je psychische klachten hebt?

Als er psychische klachten zijn, moet zo snel mogelijk passende hulp aangeboden worden.

Er moet een loket komen voor long covidpatiënten.

Je voelt je vrijer in een gezond lichaam. Gezonder eten en bewegen helpen daarbij. Dit moet gestimuleerd worden met gerichte campagnes. Gezonder wonen in een huis zonder schimmel hoort hier ook bij.

We willen een rijke schooldag voor elk kind, Niet ieder kind komt in aanraking met sport, cultuur, muziek of het ontdekken van techniek en de natuur. Dat moet rond het normale lesprogramma aangeboden worden. Een gezonde lunch met fruit hoort daarbij, gefaciliteerd door de school.

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn onmisbaar, maar helaas te vaak overbelast. Zij verdienen ondersteuning. De gemeente kan bijvoorbeeld een logeerhuis organiseren, een tussenvorm tussen thuis wonen en een verpleeghuis. Of zorgen voor een vervanging, zodat de mantelzorger een rustperiode krijgt.

De gemeente moet telkens de beste oplossing vinden voor de bewoners. Dit betekent volgens D66 Voorne dat de nieuwe gemeente een belangrijke speler en opdrachtgever is, sturend op het maatschappelijk effect. Niet aantallen en activiteiten, maar daadwer-

kelijke effecten op de gezondheid en het welzijn van de bewoners staan centraal en de financiering wordt daarop gebaseerd. Voor mensen die zichzelf niet kunnen redden, dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De huidige drie gemeenten hebben voor de uitvoering wijkteams gevormd. Het is van belang dat de wijkteams laagdrempelig zijn en dichtbij georganiseerd. Zorg en ondersteuning worden het liefst in de eigen omgeving georganiseerd. Dit vraagt veel van de professionals. Het brede zicht op wat de ondersteuningsmogelijkheden zijn, is nodig. Beschikbaarheid van een snel bereikbare post Spoedeisende Hulp (SEH), 24 uur per dag, zeven dagen in de week, is noodzakelijk. Wij willen nabije zorg, ook bij spoed.

Ouderen

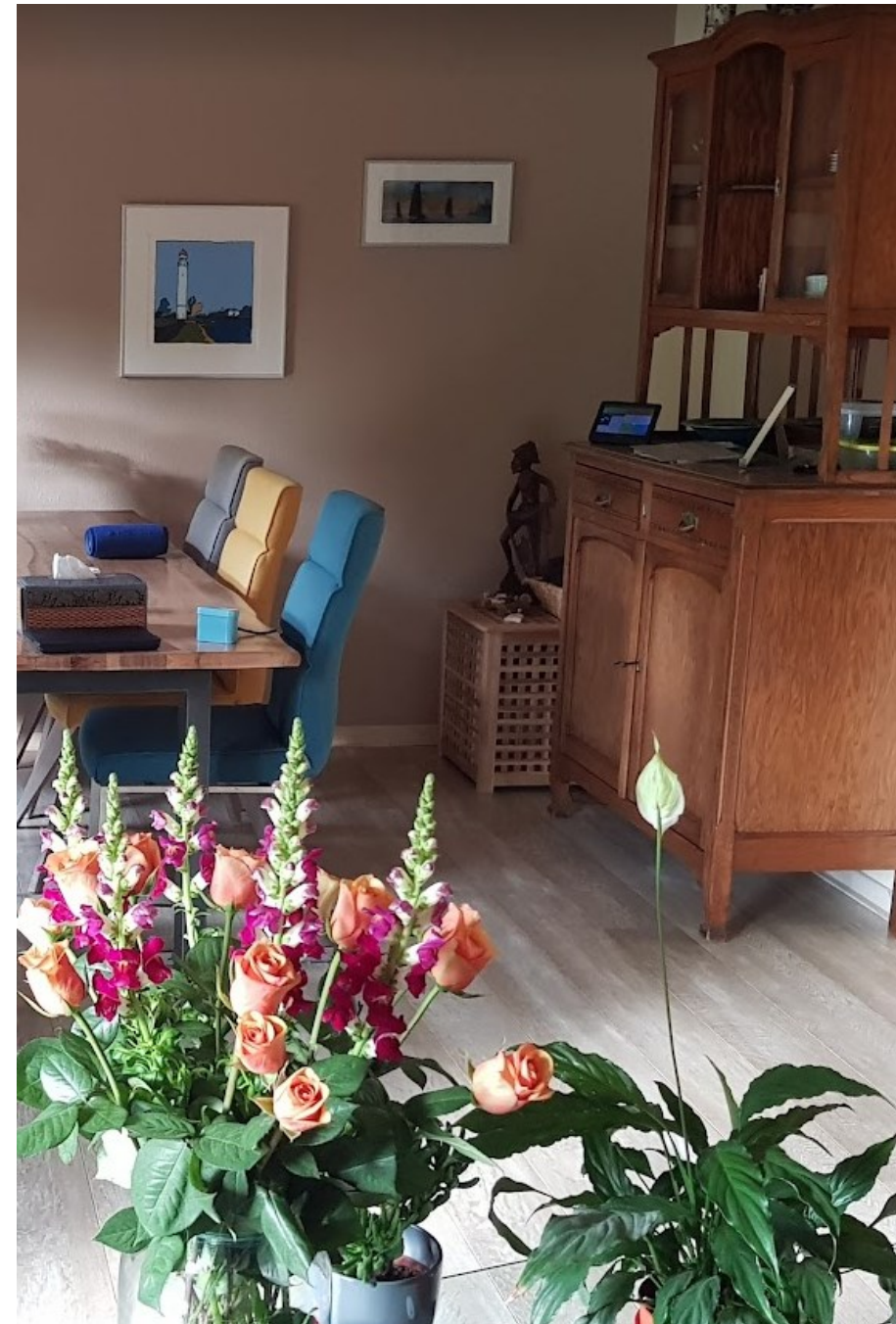
Voorne aan Zee is aan het vergrijzen. Eenzaamheid onder ouderen komt helaas vaak voor. Ze worden minder mobiel. Buiten wandelen wordt gehinderd door stoepen die slecht zijn onderhouden. Elke wijk of kern heeft behoefte aan een huiskamer, waar ouderen samen kunnen komen om er even uit te zijn of lekker bij te kletsen. Daar zijn wel veel vrijwilligers voor nodig. Ouderen moeten ondersteund worden in de toegankelijkheid tot allerlei diensten. SBO (Sociaal Bureau Ouderen) doet hier veel goed werk.

Sociaal isolement

Helaas is door de pandemie een groep mensen op meer afstand komen te staan van actief mee kunnen doen in de maatschappij. Dat baart ons grote zorgen. Ouderen hebben vaak de digitale vaardigheid niet om op die manier in contact te blijven. Bij kwetsbare gezinnen zien we kinderen die digitaal en financieel niet mee kunnen komen, waardoor ook die groep achterstand oploopt.

Tijdens de pandemie is ook het gevoel van eenzaamheid bij jongeren opgelopen. Scholen moeten ondersteund worden om de juiste zorg te bieden.

D66 wil buurtcentra als eerstelijns loket in plaats van landelijke regelingen.

Welzijnswerk

De drie gemeenten op Voorne hebben lokaal een sterk welzijnswerk, wat snel ingezet kan worden. Dat maakt hulp aan het begin van een zorg- of hulptraject sterker. Iedere kern of dorp moet een eigen locatie hebben met zgn. wijkmakelaars. Hierdoor kan sneller gesignaleerd worden, een plan van aanpak opgesteld en snel gestart met de zorg. Bij latere signalering is de situatie vaak al veel complexer geworden. De kern- en wijklocaties moet weten wat er op de andere locaties speelt. Welzijn kan zorgen voor goede preventie van een scala van problemen. Welzijn moet in brede samenhang gezien worden: zorg, cultuur, sport en wonen.

We moeten meer stil staan bij de toegevoegde waarde van onze verenigingen en van de voorzieningen in onze gemeente. Het verenigingsleven verbindt de mensen. Lukrake bezuinigingen passen hier niet bij.

6. Bestuur.

D66 wil o.a. dat:

- het gemeentebestuur uitgaat van vertrouwen in inwoners,
- raadsleden meer ruimte en ondersteuning krijgen om hun controlerende taken goed uit te voeren,
- het gemeentebestuur ernaar streeft kwesties op te lossen zonder langslappende en kostbare juridische procedures, maar door het aan de voorkant op te lossen,
- inwoners zo vroeg mogelijk in het besluitvormingsproces inspraak krijgen met vooraf afgesproken kaders, door bijvoorbeeld een forum te organiseren rond een onderwerp,
- de gemeente actieve wijkraden krijgt, die intensief samenwerken met buurtagenten en andere hulpverlenende instanties.

Een gemeentebestuur moet dienstbaar zijn, dicht bij de burgers en ondernemers staan, integer zijn en goed en transparant financieel beheer hebben. Het bestuur moet vertrouwen stellen in haar inwoners. Dat is met een gemeente van meer dan 73000 inwoners ingewikkelder dan met de grootte van de huidige drie gemeenten. Daar maakt D66 zich zorgen over.

Dienstbare gemeente

D66 wil dat de gemeente ook buiten kantooruren goed bereikbaar is en in meerdere talen de inwoners te woord kunnen staan. Informatie moet goed te vinden zijn op de website. D66 vindt het belangrijk dat inwoners laagdrempelig contact kunnen leggen met de gemeente, door bijvoorbeeld gebruik te maken van WhatsApp. De loketten bij de gemeentekantoren en gemeentehuis blijven bestaan, want niet iedereen kan goed overweg met internet. D66 wil dat de gemeente ernaar streeft conflicten op te lossen zonder langslappende en kostbare juridische procedures. Dat betekent dat de gemeente aan de voorkant het gesprek aangaat om uit te zoeken waar het probleem zit en passende oplossingen aanbiedt.

Bestuur en burger

D66 streeft naar persoonlijke vrijheid, naar een samenleving waarin mensen zelf bepalen hoe zij hun leven inrichten, en waarin mensen vrij zijn. Bij deze persoonlijke “vrijheid in verbondenheid met anderen” is het van groot belang dat de gemeente zich aan de door haar gestelde regels houdt, democratische verantwoording aflegt en controleerbaar is. D66 is altijd een voorvechter geweest van een sterke democratische rechtsstaat waarop mensen invloed en inspraak hebben.

De lokale democratie staat onder druk. Gemeenten krijgen steeds meer taken. Politieke partijen hebben moeite goede mensen te vinden. Dit vraagt om verandering. Een bestuur zonder tegenmacht is democratisch instabiel. Raadsleden moeten meer ruimte en ondersteuning krijgen om hun controlerende taken goed uit te voeren.

Inwoners betrekken

D66 wil initiatieven van inwoners beter betrekken bij het gemeentebestuur door ruimte en randvoorwaarden te scheppen. Het is belangrijk dat de gemeente goed naar haar inwoners luistert. De gemeente neemt immers beslissingen die directe invloed hebben op de inwoners. Dit kan door rond verschillende thema's een forum te organiseren, waar met aandacht naar de inwoners wordt geluisterd. Inwoners kennen hun buurt immers het beste. Iedereen moet kunnen inspreken en participeren, niet alleen hoogopgeleide of mondige inwoners. D66 wil dat inwoners zo vroeg mogelijk in het besluitvormingsproces inspraak krijgen. De gemeente geeft vooraf duidelijke verwachtingen aan voor de inspraak en achteraf uitleg waarom suggesties wel of niet zijn overgenomen. Door gebruik te maken van forumbijeenkomsten, buurtbijeenkomsten en (online) inspraakmogelijkheden, kunnen veel wijkbewoners worden bereikt.

Integriteit

Een goed bestuur is integer. Dat is meer dan je aan de regels houden. D66 wil dat bestuurders zich bewust zijn van de mogelijke belangenverstrengeling en de schijn van belangenverstrengeling tegengaan. Hetzelfde geldt voor raadsleden en ambtenaren.

Steeds vaker worden lokale bestuurders, raadsleden en ambtenaren bedreigd of geïntimideerd. Voor D66 is dit onacceptabel. Wij willen dat er altijd aangifte wordt gedaan van bedreiging en intimidatie en dat er, indien nodig, beveiliging volgt. Tegen criminele organisaties die het lokale bestuur ondermijnen, treden we op.

Veilig voelen en zijn

Zonder veiligheid is er geen vrijheid, democratie of recht. Mensen kunnen niet in vrijheid keuzes maken als zij niet veilig zijn en zich niet veilig voelen. Veel inwoners op Voorne aan Zee maken zich zorgen om veiligheid. De inwoners zijn behoorlijk zelfredzaam, maar er zijn grenzen en dan is adequate handhaving van groot belang.

De ruimte en rust worden bijvoorbeeld bedreigd door drugshandel vanuit de haven van Rotterdam, of van uitgebuite arbeidsmigranten in overvolle huizen. Minder voorzieningen en achterstallig onderhoud maken de wijken rommelig. Dat zorgt voor een onveilig gevoel. De handhavers hebben de grootste moeite om hun zware taak uit te voeren. Dit ondermijnt het vertrouwen van inwoners in de lokale en landelijke overheid. Dat heeft verstrekende gevolgen. Zo kunnen bijvoorbeeld bepaalde groepen inwoners gestigmatiseerd worden als oorzaak van het probleem, of inwoners tegen elkaar opgezet worden. Dat lost de problemen niet op, maar versterkt juist gevoel van onveiligheid en onvrede.

D66 wil strijden om het vertrouwen in de veiligheid in onze gemeente te herstellen en zoekt daarbij bewust naar burgerparticipatie om de handhaving te ondersteunen. D66 wil inwoners van Voorne aan Zee serieus nemen door ze eerlijk te betrekken. Dan gaat er het niet om zelf politieagent te spelen, maar bijvoorbeeld om actieve wijkraden, die intensief samenwerken met buurtagenten en andere hulpverlenende instanties. Zo kunnen problemen in een vroeg stadium gesignaleerd worden voordat ze escaleren.

D66 vindt dat we ons bij het maken van veiligheidsbeleid niet moeten laten leiden door angst. D66 kiest voor effectieve maatregelen in plaats van ad hoc maatregelen, die vaak resulteren in schijnveiligheid.

Financiën

Voorne aan Zee is straks een gemeente met ruim 73.000 inwoners. Dat is een grote sprong, die ook geldt voor het financiële beheer. De begroting 2023 zal door de nieuwe raad vastgesteld worden en zal beleidsarm zijn.

D66 gaat altijd behoedzaam om met de financiële huishouding van de gemeente. De gemeente moet zo transparant mogelijk zijn over inkomsten en uitgaven en daar verantwoording over afleggen. Een sociaalliberale begroting is duurzaam: wij willen geen “schuld” doorschuiven naar onze kinderen en kleinkinderen. Tekorten worden niet structureel aangevuld vanuit de gemeentelijke reserves. De gemeente zal voldoende geld achter de hand moeten hebben. Waar nodig zullen gemeentelijke reserves daarom aangevuld moeten worden.

Publieke investeringen – bijvoorbeeld in goed onderwijs, cultuur of schone energie – leveren op de lange termijn winst op voor het welzijn van de inwoners. Deze investeringen moeten weloverwogen gemaakt worden. Lage lokale lasten zijn voor D66 belangrijk, maar niet het enige criterium bij het opstellen en beoordelen van een gemeentebegroting.

D66 wil “burgervriendelijke” begrotingen. D66 wil de gemeentelijke belastingen zo eenvoudig mogelijk inrichten, zodat iedere inwoner en ondernemer begrijpt wat hij om welke reden aan belasting moet afdragen.

Lasten moeten eerlijk verdeeld zijn. Veel gemeentelijke heffingen (leges, belastingen of heffingen) moeten kostendekkend zijn. Hondenbelasting is een belasting die niets te maken heeft met een eerlijke verdeling en moet afgeschaft worden. D66 vindt het belangrijk om inzichtelijk te maken welke kosten precies worden toegerekend. Het is een wettelijke plicht de hoogte van gemeentelijke leges of retributies, zoals die voor bouwvergunningen of trouwen, in verhouding te laten zijn tot de daadwerkelijk gemaakte kosten.

Aan speculeren met het aan- en verkopen van grond moet een eind komen. Toekomstige opbrengsten zijn in het verleden te vaak te rooskleuring voorgesteld en de oude gemeenten op Voorne hebben daardoor te grote risico’s genomen. Grondpolitiek draait om regie over waar die grond voor gebruikt wordt en niet om het maken van winst.

De controle van de gemeenteraad op besteding van belastinggeld moet beter. Dit begint met investeren in de kennis en kunde van raadsleden en hun ondersteuning door fractiemedewerkers en de griffie. Daarnaast heeft de Raad baat bij een actieve gemeentelijke rekenkamer. De verantwoording over zowel de besteding van geld als de hoogte en verdeling van risico’s moet transparant, tijdig en volledig zijn.

Gemeenten verstrekken subsidies om inwoners, verenigingen en stichtingen een duwtje in de rug te geven of om startende initiatieven te ondersteunen. De gemeente Voorne aan Zee zal het subsidiebeleid van de drie huidige gemeenten moeten harmoniseren. Dat zal niet meteen in 2023 geregeld zijn. Subsidies worden periodiek geëvalueerd op het bereikte effect.

Hulpdiensten op Voorne

Op Voorne hebben we met een aantal hulpdiensten te maken die ons ten dienste staan: politie, brandweer en ambulancediensten.

De dienstverlening en het beeld naar de burger verdienen scherpe aandacht.

Zo vindt D66 dat de politie zichtbaar en herkenbaar moet zijn. Het gebruik van digitale middelen verandert het politiewerk. Agenten kunnen thuis bij inwoners aangiftes opnemen.

De bezetting van de eenheid Haringvliet moet op orde blijven om de veiligheid van de burgers, zowel in het normale dagelijkse leven als bij evenementen, te kunnen waarborgen. De wijkagent speelt een belangrijke rol omdat die het dichtst bij de inwoners staat. In de ogen van D66 moet het systeem van wijkagenten worden uitgebreid.

De Veiligheidsregio Rotterdam heeft een dekkend netwerk van brandweerkorpsen. Deze werken goed samen. Om de bemanningen op sterkte te houden moet ondersteuning bij het vrijwilligerswerk van de korpsen geïntensiveerd worden. D66 Voorne is tegen een nieuwe constructie waarbij het platteland, dus ook Voorne, vanwege het mindere aantal risicolocaties en langere rijtijden, minder prioriteit en manschappentoedeling krijgt dan de druk bevolkte regio's.

Ook de ambulancezorg valt onder de Veiligheidsregio Rotterdam. Uitgangspunt van D66 is dat de medische zorg, waaronder de spoedeisende, voor alle inwoners op orde moet zijn. D66 wil regelmatig op de hoogte gesteld worden of de aanrijtijden worden gehaald. Het dekkend netwerk blijkt onvoldoende. Dat moet beter.